

ORD DER KAN FORPESTE ENS BARNDOM

Der var to ord i min barndom, der voldte mig en del besvær. Det ene var navnet på den lille håndfuld husmandssteder syv kilometer øst for Tønder, som vi beboede et af, og som hed Tidsholm. Og det andet var knepkager.

- Tisser I meget der? Det var blot en af mange morsomheder, som navnet Tidsholm kunne afstedkomme. Jeg prøvede desperat at udtale ordet med endog meget blødt ”d”, men lige meget hjalp det. I realiteten gjorde det formodentlig blot problemet endnu større ved blot at skærpe opmærksomheden omkring navnet. Mine argumenter var både få og små. I dag ved jeg, at navnet første gang er registreret i 1319 som Tyazholm. Hvor første stavelse absolut ikke refererer til noget under bæltstedet, men derimod til et mandsnavn, og hvor Tidsholm derfor egentlig bare betyder bonden Tyaz’ s holm – dvs. lille banke. Havde jeg dog blot vidst det den gang, men hvem siger i øvrigt, at det havde hjulpet? En sådan langhåret sproghistorisk forklaring var jo langt mindre spændende for teenagedrenge end den, mine kammerater lagde i ordet.

Og så var der knepkagerne. Jeg var glad for, at nævnte småkage som regel kun var på tapetet én gang om året – nemlig ved juletid. Men min mor bagte altid rigeligt, så julen kunne også i bogstavelig forstand let komme til at vare til påske. I min mors optik var der tale om kvadratiske eller rektangulære småkager med en takket kant – lavet af den kniv, der kunne minde om en ”mini-pizzaskærer”, og som hun anvendte til at skære dem ud med. Nu var det imidlertid hverken kagens struktur eller fremstillingsmetoden, der var mit problem.

Det var derimod de situationer, hvor jeg havde kammerater med hjemme fra skole, og hvor min mor i al sin godhed gerne ville beværte gæsten med, hvad huset eller rettere sagt gården formåede. I den situation var det ikke spor festligt for en bumset teenage- og pubertetsdreng at høre sin mor med høj og tydelig værtindestemme spørge, om gæsten ikke ville smage en knepkage – og lidt senere måske fulgt op af et tilbud om yderligere én. Spurgt med en mine, der absolut ikke var præget af antydning af associationer – for jeg er sikker på, at min mor ikke kendte ordet i anden betydning end som bagværk.

Thomas Petersen
Universitetslektor emer.
Bøgebakken 69, Stevnstrup
8870 Langå